

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuran Mahkeme'nin itiraz gerekçesi şöyledir:

"Mesut Fazıl BARAN tarafından Orman Bakanlığı'na karşı Orman Bakanlığı birinci derece kadrolu hukuk müşaviri olarak adına makam tazminatı ödenmeyeceği yolundaki 23.5.1997 tarih P.D.T./21- 10458 sayılı işlem ile bu işlemin dayanağı olan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ekli IV sayılı Makam Tazminatı cetvelinin 5. sırasının (d) bendi içinde yer alan, Başbakanlık, Bakanlık, Müsteşarlık, Kurum Başkanlığı ve Müstakil Genel Müdürlüklerin Birinci Hukuk Müşavirleri (1'er kişi) ile Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirleri (6 kişi) ibarelerinin Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülerek iptal istemiyle açılan davaya ait dosya duruşma yapılarak incelendi, işin gereği görüldü:

Dava dosyasının incelenmesinde; davacının 20.5.1997 tarihli dilekçesiyle davalı idareye başvurarak birinci derece kadrolu Bakanlık Hukuk Müşaviri olarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli IV sayılı Makam Tazminatı Cetveline göre bugüne kadar ödenmeyen aylar da dahil olmak üzere adına makam tazminatı ödenmesini talep ettiği, davalı idare 23.5.1997 tarih ve P.D.T./21-10458 sayılı yazısı ile makam tazminatı ödenecek devlet memurlarının kadro ve görev ünvanlarının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ekli, 20.3.1997 gün ve 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik IV sayılı Makam Tazminatı cetvelinde belirtildiği, bu cetvelin 5. sırasının (d) bendinde yer alan Başbakanlık, Bakanlık, Müsteşarlık, Kurum Başkanlığı ve Müstakil Genel Müdürlüklerin Birinci Hukuk Müşavirleri (1'er kişi) ile Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirleri (6 kişi) şeklindeki hükümle hangi kuruluşların hukuk müşavirlerine ve kaç kişiye makam tazminatı ödeneceğinin açıkça belirlendiği, anılan hükme göre Bakanlıklarında sadece 1. Hukuk Müşavirine ve bir kişiye makam tazminatı ödenebileceğinden bu hüküm karşısında ilgiliye makam tazminatının ödenmesinin mümkün bulunmadığı gerekçesiyle isteğinin reddedilmesi üzerine davanın bu işlem ile dayanağı 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli IV sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin (d) bendi içinde yer alan Başbakanlık, Bakanlık, Müsteşarlık, Kurum Başkanlığı ve Müstakil Genel Müdürlüklerin Birinci Hukuk Müşavirleri (1'er kişi) ile Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliği (6 kişi) ibarelerinin Anayasa'ya aykırı olduğundan bahisle iptali istemiyle açıldığı anlaşılmıştır.

Davacı, Mahkememizde 28.5.1997 tarihinde kayda giren dilekçesinde eşit seviyede olmalarına rağmen birinci derece kadrolu Hukuk Müşavirleri arasında makam tazminatı yönünden Bakanlıklara göre ayrımı yapılmasını öngören bu hükmün, Anayasa'nın 10. maddesinde ifadesini bulan eşitlik ilkesine aykırı olduğunu ileri sürmektedir.

T.C. Anayasası'nın 10. maddesinde; herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiç bir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz denilmektedir.

Anayasa'nın metni yukarıda alınan "Kanun Önünde Eşitlik" başlıklı 10. maddesinin anlamı ve kapsamı Anayasa Mahkememizin bir çok kararında vurgulanmıştır. Anayasa Mahkememize göre Anayasa'nın 10. maddesi, aynı hukuksal durumda bulunan kişiler arasında haklı bir nedene dayanmayan ayrımı önlemeyi amaçlamıştır. Bu madde, eylemli eşitliği değil, hukuksal eşitliği öngörmekte aynı durumda olanların ayrı kurallara bağlı tutulmasını sakıncalı

Esas Sayısı : 1997/76
Karar Sayısı : 1998/58

bulmaktadır. Eşitlik ile güdülen amaç, aynı koşullar içinde özdeş nitelikli olanların yasalarca aynı işleme tabi tutulması, başka bir deyişle eşitler arasında eşitliğin sağlanmasıdır. Anayasa'nın 10. maddesinde yer alan eşitlik kavramıyla kanun önünde eşitlik yani hukuki eşitlik kastedilmiştir.

Görüldüğü üzere, Anayasa Mahkememiz aynı hukuksal durumda bulunan kişiler arasında hukuken geçerli, haklı bir nedene dayanmayan ayrımların Anayasa'nın 10. maddesinde öngörülen ve Anayasa'da yer alan en önemli kavramlardan biri olan yasa önünde eşitlik ilkesine aykırı düşeceğini kabul etmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ekli 20.3.1997 gün ve 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik IV sayılı Makam Tazminatı Cetvelinde eşit seviyede olmalarına rağmen birinci derece kadrolu Hukuk Müşavirleri arasında makam tazminatı yönünden maliye Bakanlığı ile diğer Bakanlıklar arasında ayırım yapılmasında Anayasa'nın 10. maddesi hükmüne aykırılık açık olduğu gibi, bu düzenleme Anayasa'nın 11. maddesinde yer alan Anayasa hükümleri yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır ve kanunlar Anayasa'ya aykırı olamazlar, hükmüne de aykırı düşmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle davacının Anayasa'ya aykırılık iddiası ciddi bulunarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ekli IV sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin 5. sırasının (d) bendi Anayasa'nın 10. ve 11. maddelerine aykırı görüldüğünden, Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddeleri uyarınca Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda vereceği karara değin, davanın geri bırakılmasına kararla birlikte dosyada bulunan dava dilekçesi ekleri ve savunma dilekçesinin bir örneğinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine, 8.12.1997 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.""